

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **V.M.**
st. příslušnost Ukrajina
t.č. bytem Pobytové středisko Havířov
Na Kopci 5, 735 64 Havířov – Dolní Suchá

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 5.10.2017, č.j. OAM-369/ZA-ZA11-LE24-2017, o udělení mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 5.10.2017, č.j. OAM-369/ZA-ZA11-LE24-2017 žalované Ministerstvo vnitra ČR rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný

správní orgán za objasněno, že důvodem žádosti žalobce o mezinárodní ochranu jsou obavy z pomsty spoluobviněných osob, nutnost účastí na dosud probíhajícím trestním řízení ve věci protiprávního jednání žalobce a absence bydlení žalobce na území České republiky. Důvodem jeho odchodu ze země původu je snaha vyhnout se odvodu do armády a bojovému nasazení v zóně protiteroristické operace (ATO) na východě Ukrajiny.

2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které bez dalšího odůvodnění žalovanému vytýkal v obecné rovině porušení jednotlivých ustanovení správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb. v platném znění), a to ustanovení § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 3. Podle žalobce porušil žalovaný i ustanovení § 14 zákona o azylu tím, že nedostatečně vyhodnotil jeho situaci, pokud jde o přiznání humanitárního azylu. Na výzvu krajského soudu doplnil tuto žalobu podáním ze dne 20.11.2017, ve kterém uvedl, že dle jeho názoru žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu tím, že nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Žalovaný též porušil ustanovení § 14a zákona o azylu, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy a porušil i článek 3 úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jelikož mu v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu. Jeho hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je obava z pomsty spoluobviněných ve společné trestní věci za to, že proti nim vypovídal. Další důvod spatřuje žalobce v nutnosti účasti na dosud probíhajícím trestním řízení na území České republiky. V případě návratu do vlasti by mu hrozilo skutečné nebezpečí újmy ze strany spoluobviněných, kteří znají jeho adresu pobytu na Ukrajině. V případě nuceného vycestování do země původu by tak musel čelit riziku napadení i případnému fyzickému útoku ze strany spoluobviněných. Obává se proto o svoje zdraví a život. Žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu, neboť nevzal v potaz jeho oprávněné obavy, a také současnou situaci na Ukrajině. Odkázal na zprávu Human Right Watch ze dne 19.9.2017 popisující praktiky a jednání ukrajinské bezpečnostní služby a jiných orgánů činných v trestním řízení, které nemají nic společného s dodržováním základních práv a svobod člověka. Z toho žalobce dovozuje, že pomoc od těchto orgánů při jakýchkoliv potížích obdrží jen ztěží. Domáhá se proto, aby žalobou napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné. Ve svém vyjádření k podané žalobce ze dne 2.12.2017 zdůraznil, že důvody žalobce spočívající v jeho nedostatku ubytování a probíhajícím trestním řízení na území České republiky rozhodně nelze podřadit pod důvody uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Pakliže se žalobce obává nezákonného jednání ze strany soukromých osob při jejich snaze pomstít se mu za jednání v průběhu trestního řízení, tyto skutečnosti nemají žádnou souvislost s azylově relevantními důvody a v jeho případě nelze konstatovat, že mu příslušné státní orgány jeho země původu odmítly poskytnout ochranu, či že by tuto ochranu nebyly schopny poskytnout. Za nedůvodné žalovaný považuje i žalobcovy obavy z povolání a odvodu do armády, stejně tak jako žalobcem vytýkané porušení ustanovení § 14a zákona o azylu. Žalovaný se rovněž zabýval rodinou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu a neshledal žádný zvlášť zřetelný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Navrhoval proto zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 5.10.2017, č.j. OAM-369/ZA-ZA11-LE24-2017 a z připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího, a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ustanovení § 65 a násl. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ustanovení § 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal krajský soud za prokázáno, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 14.5.2017. V rámci poskytnutí údajů k této žádosti odpověděl na otázku, z jakých důvodů žádá o mezinárodní ochranu to, že byl ve vazební věznici v Praze na Pankráci jako jeden z obviněných a nerozumí tomu, proč byl již propuštěn. Ostatní spoluobvinění jsou již také na svobodě a žalobce z nich má obavy, protože znají jeho adresu pobytu na Ukrajině. Tady v České republice nemá kde bydlet a musel by odjet na Ukrajinu, přičemž zcela jistě bude předvolán k soudnímu jednání. Má obavy, že by se zpět do České republiky již nedostal. Na Ukrajině by se bál těch lidí, aby se mu nešli pomstít. Dne 18.5.2017 byl žalobcem proveden k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany pohovor. Z protokolu o tomto pohovoru krajský soud zjistil, že žalobce ve vlasti žil v městě Romny v Sumské oblasti s rodiči a má tam registrovaný pobyt. Z Ukrajiny se rozhodl odjet proto, že probíhá mobilizace a on měl povinnost nastoupit do armády a bojovat v ATO. Opakoval, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je v jeho případě skutečnost, že je proti němu vedeno trestní řízení, které dosud nebylo ukončeno a on má strach z dalších devíti obviněných osob, protože během vyšetřování proti nim svědčil. Dosud jej nikdo nekontaktoval, protože k tomu neměli příležitost. V případě návratu na Ukrajinu je velmi jednoduché jej tam najít, neboť znají jeho adresu. Nemyslí si, že by na Ukrajině mohl někoho požádat o pomoc ohledně svých problémů a o tom, že by se mohl obrátit na ukrajinskou policii ho vůbec nenapadlo, a ani o tom nepřemýšlí. Součástí správního spisu jsou také zprávy o zemi původu žalobce, a to zpráva Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 9.12.2016 o stavu lidských práv na Ukrajině, zpráva Freedom House z ledna 2017 nazvaná „Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina“, zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 3.3.2017 o dodržování lidských práv v roce 2016, výroční zpráva Amnesty International 2017 ze dne 22.2.2017, informace Human Rights Watch ze dne 12.1.2017, informace odboru azylové a migrační politiky MV ČR o politické a bezpečnostní situaci, vojenské službě a vnitřně přesídlených osobách na Ukrajině a informace MVZ ČR č.j. 103518/2016-LPTP ze dne 3.6.2016 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po dlouhém pobytu v zahraničí.

6. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplnil důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.

7. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situace mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

8. Krajský soud především znovu připomíná, že přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 věty první s.r.s., dle kterého soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Žalobce původně ve své žalobě napadl neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, nicméně v doplnění této žaloby ze dne 20.11.2017 se již o azylu z humanitárních důvodů nezmiňoval a naopak poukazoval na porušení ustanovení § 14a téhož zákona, jelikož v případě návratu mu hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalobce tedy neuvedl jediný důvod, ve kterém spatřuje pochybení žalovaného v tom, že mu mimo jiné neudělil humanitární azyl. Nicméně krajský soud k tomu na okraj dodává, že obdobně jako žalovaný z obsahu správního spisu nezjistil žalobcem tvrzený jediný důvod, který by byl zvláštního zřetelehodným pro udělení této formy azylu. Krajský soud se tedy zabýval žalobní námitkou spočívající v neudělení doplňkové mezinárodní ochrany z důvodu nebezpečí vážné újmy podle shora citovaného ustanovení § 14a zákona o azylu. Tuto hrozící újmu žalobce spatřoval v tom, že byl účasten trestního řízení, během něhož vypovídal proti dalším spoluobviněným osobám, a že se v případě nuceného návratu na Ukrajinu obává jejich pomsty, jelikož znají adresu jeho pobytu, resp. jsou schopni ji kdekoli zjistit. Žalobce v tom spatřuje hrozící nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Krajský soud především odkazuje na ustálenou judikaturu, dle které mohou být tvrzené obavy z vyhrožování soukromých osob, případně jejich násilné chování důvodem pro udělení azylu či doplňkové ochrany pouze tehdy, pokud by státní orgány takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly či nezajistily určitou ochranu apod. (srovnej např. rozhodnutí NSS č.j. 2 Azs 22/2012-14 ze dne 8.11.2012, č.j. 7 Azs 43/2008-47 ze dne 31.7.2008 a další). Z pohledu možného udělení mezinárodní ochrany není tedy hrozba ze strany soukromých osob relevantní, pokud se žadateli může dostat účinné ochrany ze strany státních orgánů. V projednávané věci však žalobce toliko vychází z hypotetického předpokladu, že mu státní orgány nepomohou, přestože je na Ukrajině zaveden právní systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy. Žalobce tedy zatím vůbec nevyčerpal reálně dostupné prostředky, které jsou na Ukrajině k dispozici, a které v případě návratu má možnost použít a získat ochranu. Nemůže se proto jednat o důvod, pro který by mu měla být udělena doplňková ochrana (srovnej též usnesení NSS č.j. 9 Azs 99/2017-28). Možnost dovolat se potřebné ochrany v těchto případech na Ukrajině skutečně existuje, a to i přes žalobcem poukazované nedostatky v činnosti ukrajinské bezpečnostní služby podle zprávy organizace Human Right Watch. Na případy žalobce je tedy nepřiléhavý závěr, který uvádí v doplnění své žaloby s poukazem na neúplné číslo jednací rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, podle něhož se žadatel o mezinárodní ochranu nemusí vždy obrátit na poskytovatele ochrany, pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout tuto ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty.

9. Žalobce se v doplnění své žaloby ze dne 20.11.2017 bez bližšího odůvodnění zmínil o současné situaci na Ukrajině. K tomu krajský soud dodává, že se judikatura krajských soudů i Nejvyššího správního soudu obšírně již zabývala válečným konfliktem na Ukrajině v uplynulých letech. V usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15.1.2015, č.j. 7 Az 265/2014-17 bylo např. uvedeno, že „situaci na Ukrajině nelze dříve, ani v současné době klasifikovat jako totální konflikt, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny, přičemž jeho intenzita v dotčených oblastech výrazně kolísá“. V rozsudku ze dne 13.3.2009, č.j. 5 Az 28/2008-68 Nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl, že v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže 1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; 2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobývá, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či 3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on. Nadále tedy na Ukrajině zůstává napjatá bezpečnostní situace ve východní části Luhanské a Doněcké oblasti, z čehož ovšem nelze učinit závěr, že důsledky tohoto konfliktu by musel žalobce pociťovat jako vážnou újmu ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) či c) zákona o azylu, když navíc žalobce před svým odjezdem z Ukrajiny pobýval v Sumské oblasti na severu Ukrajiny, která je vzdálena od oblasti vojenských střetů, a která ozbrojeným konfliktem bezprostředně nebyl zasažena.

10. Krajský soud proto uzavírá, že žalobní body spočívající ve vytýkaném porušení ustanovení § 14a zákona o azylu hodnotí jako nedůvodné. Za nedůvodné považuje i vytýkaná porušení správního řádu žalovaným, neboť z obsahu správního spisu dovedl, že si žalovaný opatřil dostatečné informace o zemi původu žalobce a potřebné skutečnosti zjistil zejména z podrobně provedeného pohovoru zaměřeného k důvodům žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl. Rozhodl přitom tímto rozsudkem bez jednání v souladu s ustanovením § 51 s.ř.s.

11. Žádnému z účastníků nepřiznal krajský soud právo na náhradu nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., jelikož žalobce v řízení úspěch neměl a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné prokazatelné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 30.01.2018

JUDr. Petr Indráček
samosoudce